



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Iosephi Speranzæ, Congregationis Oratorii Fanensis
Presbyteri, Scripturæ Selectæ**

Speranza, Giuseppe

Coloniæ Agrippinæ, 1659

Admodum Reverendo, Pererudito, vnerabili, & spectabili Dn. D. Christiano
Jssenberg/ Rectori Parochiæ in Heimersheim vigilantissimo,
Christianitatis Arcuensis Camerario dignissimo, Domino, & Patrono ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-44265



ADMODUM REVERENDO,
 Pererudito, venerabili, & spectabili Dn.
D. CHRISTIANO
 Zszenberg / Rectori Parochiæ in *Helmersheim* vigilan-
 tissimo, Christianitatis Arcuensis Camerario dignissimo,
 Domino, & Patrono suo optimo, obser-
 vandissimo D. D. D.

*Fr. Ioannes Freylinck Ord. Præd.
 sacra Theologiæ Magister.*



Cripturas selectas, & pias in dominicam Passio-
 nem commentationes Speranzæ fero, & offero,
 admodum Reverende, pererudite, & venerabilis
 Domini autoris si fortè hætenùs ignoti, notus ta-
 men ipse, quantum qui alteri est intimus, esse so-
 let. Sed quare talem ego Tibi autorem? Quod
 Italis, & Hispanis *Speranza* hoc *Spes* Latinis dicitur. Incitamento
 mihi ea Libri huius nomenclatura fuit, ut illum Tibi inscriberem,
 ut de quo magnam spem, non heri, aut nudiustertius primùm, sed
 ab eo tempore, quo familiariter uti cæpi, concepi, fore ut illo ad pa-
 scendum *gregem, qui datus est Tibi* (Jerem. 13. 2.) ad imbuendum
 omni pietate *pecus inclytum tuum* (ibid.) ad inflammandum Dei
 amore animas hominum Tuæ curæ commendatorum gnaviter,
 impigrè, strenuè, atque indefessè utaris. Quid ni hæc, & iis mul-
 tò etiam majora expectem, cum & Liber iste non solùm pinguia
 ad spiritaliorem alimoniam, ac saginam pascua, sed & acres ad pieta-
 tis, omnisque virtutis studium aculeos, & ardentissimos ad inflam-
 manda pectora ignes affatim, abundeque offerat, & hæc Te

§ 2

quem-

quemadmodum unice oblectat, ita perpetuo sollicitet cogitatio, ut gregi Tuo pabulum vitæ, quod est verbum Dei [Deut. 8. 3. Matt. 4. 4.] pleno sinu affundas, sobrieque, & piè, & iuste vivere doceas, ac flagrantium prædicationum igne inflammes, quem Dominus *venit mittere in terram, & vult ut accendatur.* Luc. 12. 49. Huc Tibi profecto commodus, huc peropportunos, & optatissimos veniet Speranza, subministrans Puncta, quibus punctim extimulare ad religiosæ Orationis studium, & casum obtruncare, vel demerere possis, quæcunque tam salutari, tam necessariæ, & divinæ operæ esse impedimento solent. *Omne tulit punctum, qui miscuit utile dulci.* Id profanus Poëta Horatius olim canebat. Quod si ita est, certè Punctorum horum Autor punctum omne tulit, quando has de Oratione, ejusque efficacitate, adjunctis, in pedimentis *Selectas Scripturas*, & flagrantium affectuum plenissimas in *Christi Domini Passionem Observationes* elucubravit, & avidè cupienti Mundo dedit. Neget esse utile, quod hisce immortalibus præclari ingenij sui monumentis, stylo neque sordido, aut prorsum neglecto, neque cincinnato, & affectatè culto expressum reliquit, qui nescit, quod *Oratio est animæ sanctæ praesidium, Angelo bono solatium, diaboli supplicium.* Ita S. Augustinus ad Probam. Neget, qui ignorat, quod *Oratio est corporum robur, abundantia domus, recta legum, ac juris in civitate constitutio, regni vires, belli trophaum, pacis securitas, dissidentium conciliatio, conjunctorum conservatio, virginitatis sigillum, matrimonij fides, viatoribus scutum, dormientium custos, vigilantium fiducia, agriculturalium fertilitas, navigantium salus, ejusdem cum Angelis honoris conditio, presentium fructus, futurorum representatio.* Ita S. Gregorius Nyssenus lib. de Oratione. Neget, qui non novit, quod *magna arma sunt preces, magna securitas, magnus thesaurus, magnus portus, refugii locus, &c.* (ita S. Chrylостomus homil. 30. in Genesim) & quidem arma, quæ plus possint, quàm omnes ceteræ Regum, & turba militum, quod S. Ambrosius serm. de Elieo affirmat, & illius prophetæ illustri exemplo confirmat. Neget, quem latet, quod Oratio tantum apud Deum gratiâ valet, ut Christus *erubuerit & confusus fuerit*, vel concessus sui confortium illi apud Matthæum pro filiis obsecranti matri negare, quod idem S. Ambrosius lib. 5. de fide c. 2. luculentis verbis exerte ait. Neget demum, quem præterit, quod hæ

hæ tum *Selectæ Scripturæ*, tum *in Christi Passionem observationes* tam inhiante Orbis Christiani votis fuerint expetitæ, ut nullis typis satis vulgari potuerint, & jam sexies, ni & sæpiùs, prælo submissæ fuerint, ut vel mitigarent nonnihil expetentium famem, quæ nullâ librorum copiâ exlaturari posse videtur. Ne ex epistolâ volumen prolixitas faciat, nihil huc adscribam de Indicum numero, & artificio, nisi quod id tale est, ut ad omnes cujuscunque generis Orationes sacras & magno, & prompto ului esse queant, siue quis ad bonos mores adducere, siue abducere ab improbâ vitæ consuetudine, siue ignavos excitare, siue expeditos magis incitare auditores velit. Iam si quis mixtum utili dulce in suavissimis illis in Dominicam Passionem Observationibus non percipit, næ is palato ægerrimè est affecto, & omni spiritualis saporis gustu destitutus. Abraham tot sæculis Christo homine anterior, tantam hausit ex futurâ illius passione dulcedinem, ut gaudio exultaret, (quod est apud S. Ioannem 8. 56.) cùm diem, quo pro expiando mundi scelere victima immolandus esset Christus, prævidit in illo inter vepres cornibus hærente ariete, Gen. 22. 13. Et S. Bernardus, qui gustavit, quantum nescio an post Virginem Matrem quispiam alius, quàm suavis est Christus passus, *proditus, venditus à discipulo, à ludæis tanquàm vile mancipiũ pretio satis exiguo comparatus, captus, tractus, ligatus &c.* Serm. 2. in Cœnâ Domini sic ait: *Hoc est celeberrimum, & regale convivium, in quo justi epulantur, & exultant in conspectu Dei, & delectantur in letitiâ.* At cùm omnis universim oratio rectè instituta id habeat, ut & utilitatem pariat, & voluptatem suis cultoribus adferat una tamen ea ceteris omnibus longè antecellit, quam S. P. N. Dominicus ex Oratione Dominicâ, & salutatione Angelicâ contexuit, & in novi formam Psalterij conflavit, Rosariumque dixit, ad cujus precarios globulos si quis vitæ Christi, & Mariæ mysteria piis meditationibus devotè recenteat, mirum quanta hinc in religiosi Psalterii animum & utilitas, & suavitas redundet! quam & ille veteris Psalterij adornator Rex pœnitens subolfe-

fecisse videtur, cum Pl. 22. agebat: *Virgatus, & baculus
tuus ipsa me consolata sunt!* quod non obscure indicat
ignotus quidam, sed minimè ignobilis autor epistolæ
ad amicum ægrotum de viro perfecto to. 2. Op. S. Hie-
ronymi, dum illa Davidica verba hac paraphrasi illu-
strat: *Virga Mater est Domini, ex quâ baculus iste fesso jam
per ætatem mundo exiit.* Tum verò, ut exponat, quæ com-
moda, quæve solatia ex virgâ illâ, & baculo vel David
habuerit, vel quisquis alius habere possit, velut per
singula vitæ Christi, ac Rosarii mysteria discurrens
subjungit: *Illum ergo in uterum Virginis delapsum (ut re-
demptionis nostræ totam historiam retexamus) partu effectum
hominem se exhibuisse pro homine, & creaturam suam se de
Creatore fecisse, illum formam servi accepisse, sed se exinanisse
potestatis voluntate, non naturâ Deitatis, per quam non
poterat non esse, quod fuerat: Illum maledicta pro salutaribus
meruisse miraculis: Illum sputa, illum palmas, illum coronam
spineam, illum postremo crucem fuisse perpassum, illum inferna
penetrasse: Illum tertiâ die surrexisse in id corpus, quod cruci
fuerat affixum, illum hominem post mortem Deum vivum cæ-
lum petiisse victorem, sedere ad dexteram Dei, venturum suo
tempore ad iudicium faciendum, illum Spiritu Dei per Sancto-
rum ora quotidie celebrari, hæc cogitasse, vixisse est, hæc cogita-
tio pastus animæ est. Ecce talis orationis emolumenta.
Cujus voluptatem, suavitatemque prætereà indicare
volens, subdit: *Quem talis cogitatio, putâ vitæ Redem-
ptoris mysteriorum jam jam enumeratorum, non cum
admiratione delectet?* Sed inveni quendam Tuum co-
gnominem, qui Tibi singularem apertissimè narrabit
hujus*

hujus sacrosanctæ Rosario-Marianæ orationis utilita-
tem, quæ faciet, credo, ut eandem deinceps non ipse
tantum frequentare ames, sed etiam Tuis efflictim
commendes precandi formam. Delirium magnæ Dei
Matris, & Sponsus illius B. Alanus de Rupe Redivivi
operis sui c. 15. num. 8. in hanc ita habet: *Utinam Plebani
facilem hanc pietatem, rudique vulgo NB. percommodam,
parochianis inculcatam pervulgarent, alium pecoris sui vul-
tum, morumque faciem essent aspecturi. Quod in regno Da-
ciæ quidam nomine Christianus, animarum Curio celebris ex-
pertus didicit, & libenter sæpius commemorare solebat. Exercui
ipse, agebat, meque exercuit prædicandi officium pastorale.
Diversas omnis argumenti materias, genera que dicendi in me-
dium proposui, ad omnem modum illas, formamque orationis
versavi, nullâ earum rerum parte omisâ, quæ ad docendum,
movendumque mihi facturæ videbantur. Sed in ventum
omnia, ajunt, & maris in undas ferebam. Demum postquam
multi & anni steriles mihi cederent, & labores perirent inanes,
& vires adhebescerent labentis ætatis, nec fructus inter subdi-
tos ullus responderet, illud experiri statuebam argumentum præ-
dicandi, quod isthuc usque adeo negligebam, ut vixdum in po-
stremis ponerem. Orationes NB alias quidem per sepe
suaseram, at Psalterij orationem nunquam, ut nec cathedra mea
dignam, aut parem eam aestimarem. Psalterium denique com-
mendare instituo, almæ Virginis Matris Mariæ patrocinium
in vota per illud vocandum, prædico, seriùs aut citiùs actæ vi-
tæ supremum periculum, & exactæ judicium instare cuique de-
nuntio, nihil hac salutarius Oratione Dominica, & Angelica
salutatione, nihilque usurpatu facilius excogitari posse per anti-
qua*

qua illa ad Psalterium Christi, ac Maria pietate predico.
Capto insistebam, proposito, repeto, ingeroque idem, & sic annum
occupo, dimidiatum affirmo, major inde animorum, morumque
consecuta est mutatio, quam me videre unquam memini. Hæc
vis ab usu Psalterij est. Sic ibi. Efficient hæc apud Te, (ni
à paucò tempore plurimum occalluit Tuus animus)
duo. Primum, ut quod à me non ita pridem Tibi sua-
deri ceptum, ab hoc cognomine Christiano persuaderi
finas tam & facilis, & fructuosæ exercitacionis arripi-
endæ consilium. Alterum, ut Speranzam hoc etiam
nomine habeas gratiorè, quod tam multa passim sug-
geret, quæ ad Mariani Rosarij mysteria explicanda, &
commendanda facient, ut vix alia desiderare queas. Ju-
vabunt, neque parum, notulæ marginales, quibus to-
rum Opus hoc conspersi, ut facilius invenias, quidquid
in usus Tuos ex eo sublegere voles. Per opellam verò,
quantulamcumque illam hac in re collocavi, fas mihi
arbitratus sum consecrare Librum, cui vellem, per be-
neficia verò, quibus me æstate præteritâ arctissimè, in-
solubiliterq; devinxisti, aliud facere non debui, quam
ut hanc proximam contestandæ meæ erga Te gratitu-
dinis occasionem arriperem, & oblato Speranza spera-
re ampliorem à Deo remunerationem obtestarer. Ita-
que sic age, per diuque optimè & vale, & vive, & me, à
quo amaris, constanter dilige. Colonia ex nostro

Conventus S. Crucis FF. Prædicatorum
musæolo M. DC. LIX. III, Calendas
Martii,

DE VER-